

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2950/23-S
Sp. zn. ČŠIS-S-524/23-S

Název	Masarykova základní škola Velký Osek, okres Kolín
Sídlo	Vrchlického 236, 281 51 Velký Osek
E-mail	reditelna@zsvelkyosek.cz
IČO	46 390 529
Identifikátor	600 045 480
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zuzana Strejčková
Zřizovatel	obec Velký Osek
Místo inspekční činnosti	Vrchlického 236, Velký Osek
Inspekční činnost na místě	30. – 31. 10. a 2. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Ke dni inspekční činnosti vykonávala příspěvková organizace (dále „škola“) činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Od předchozí inspekční činnosti v roce 2017 došlo k nárůstu počtu tříd i žáků. Škola poskytuje vzdělání v 18 třídách 357 žákům 1. – 9. ročníku, včetně 43 žáků se speciálními

vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), z nichž sedm je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. ZŠ eviduje 15 žáků s odlišným mateřským jazykem bez výrazné jazykové bariéry. Nejvyšší povolený počet žáků je naplněn na 95 %. Zájmové vzdělávání je uskutečňováno ve čtyřech odděleních školní družiny pro 120 účastníků (nejvyšší povolený počet naplněn na 100 %) a ve školním klubu pro 76 účastníků (nejvyšší povolený počet naplněn na 58 %).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vykonává svou funkci od 31. 10. 2014. Na základě vlastních dlouhodobých zkušeností i dobré znalosti prostředí zpracovala koncepci na období 2019–2024 s ucelenou představou o strategickém rozvoji školy. Dílčí cíle se daří postupně naplňovat a jsou pravidelně vyhodnocovány ve výročních zprávách o činnosti školy i při jednáních pedagogické rady.

Úroveň základního vzdělávání ředitelka systematicky sleduje především prostřednictvím hospitací a evaluace, na jejichž základě přijímá opatření ke zlepšení. ZŠ se od předchozí inspekční činnosti odklonila od výuky matematiky metodou prof. Hejného, neboť se nepodařilo vyřešit problematiku návaznosti vzdělávání na druhém stupni. Kompetence pro řízení zájmového vzdělávání přenesla ředitelka na vedoucí vychovatelku. V této oblasti však nedochází k pravidelnému vyhodnocování efektivity vzdělávacího procesu, což se negativně odráží v jeho průběhu.

Škola využívá všech dostupných finančních zdrojů ke zlepšení podmínek vzdělávání. Materiální a prostorové podmínky jsou velmi dobré, umožňují naplňování ŠVP i vzdělávání zdravotně znevýhodněných žáků. Zrekonstruované počítačové učebny, kuchyňka či vybavení keramickou pecí vytvářejí vhodné prostředí pro pestrou skladbu realizovaných aktivit. Nově zbudované venkovní hřiště poskytuje dobré podmínky pro pohybové aktivity, jejichž podpora je jednou z priorit. Škola disponuje dostatečným množstvím digitální techniky, včetně 3D tiskárny a kvalitních pomůcek pro vzdělávání. Školní družina a školní klub pro svou činnost využívají samostatně dobře vybavené prostory včetně venkovní učebny.

Základní vzdělávání zajišťuje 27 učitelů za podpory devíti asistentů pedagoga, zájmové vzdělávání je organizováno pěti vychovatelkami. Podíl odborně kvalifikovaných pedagogů k datu inspekce činil 85 %. Chybějící odborná kvalifikace se při výuce negativně neprojevila, neboť škola má účelně propracovaný systém podpory začínajících a odborně nekvalifikovaných učitelů, včetně vzájemných hospitací s uvádějícími učiteli. Příležitost ke zlepšení kvality vzdělávání má škola v rozšíření vzájemných hospitací ve větší míře napříč celým pedagogickým sborem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) bylo zaměřeno především na výuku informatiky a rozvoj digitálních kompetencí u žáků. Je většinou realizováno na základě požadavků jednotlivých zaměstnanců, ne vždy zcela koresponduje s potřebami školy. Chybí zaměření na inovativní metody výuky spojené s kritickým myšlením, diferencovaný přístup k žákům se zdravotním postižením, z méně podnětného prostředí či k žákům nadaným. Přenos poznatků z DVPP v rámci metodických orgánů je spíše formální, jejich činnost se zaměřuje prioritně na organizaci jednotlivých akcí či zajišťování vhodných výukových materiálů.

Informace o činnosti školy jsou zákonným zástupcům poskytovány v dostatečné míře prostřednictvím webových stránek, nástěnek, školního infomačního systému, na třídních schůzkách aj. Vnitřní informační systém pro přenos informací mezi pedagogickými

pracovníky však není systematicky nastavený a dobře propojený mezi základním a zájmovým vzděláváním.

Školní poradenské pracoviště tvoří školní metodička prevence, školní psycholožka a výchovná poradkyně, která si doplňuje odbornost specializačním studiem. Poskytují podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Příležitostí ke zlepšení je zintenzivnění jejich vzájemné spolupráce a zkvalitnění přenosu informací o žácích se SVP i do školní družiny. Kariérové poradenství se daří zajišťovat v potřebném rozsahu i kvalitě. V ZŠ pracuje žákovský parlament, který dává vedení školy náměty pro zlepšení prostředí.

Vedení školy dbá na prevenci rizik, všichni žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou poučováni o zásadách a pravidlech bezpečného chování. Počet úrazů je vzhledem k počtu žáků úměrný, v posledních školních letech nestoupá. Budova je zajištěna proti vstupu neoprávněných osob, realizovaná opatření byla v průběhu inspekční činnosti účinná.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společnými pozitivními znaky hospitovaných vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni bylo esteticky podnětné prostředí, většinou příjemná, klidná atmosféra a pracovní charakter hodin. Vzdělávací cíle byly stanoveny v souladu se ŠVP, směřovaly zejména k upevňování znalostí a dovedností, méně již byly rozvíjeny postoje žáků. Převažovala účelná frontální výuka, střídala se se samostatnou prací. Učitelé vhodně podporovali žákovskou spolupráci zařazováním převážně efektivní činností ve skupinách či ve dvojicích. Ne vždy však byly využity příležitosti pro četnější zařazení prvků činnostního učení, kreativity i aktivního a kritického myšlení. Pouze ve třetině hodin byli žáci vedeni k samostatnému objevování nových poznatků, k diskusi, konstruktivnímu řešení zadaných úloh, obhajování a porovnávání postupů řešení. Zpětná vazba využitelná k dalšímu učení byla poskytnuta v polovině hodin, ve druhé polovině učitelé pouze jednoslovně zhodnotili splnění zadaného úkolu. Aktivity zaměřené na sebereflexi, sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení byly zařazeny ve třetině sledovaných hodin. Vhodně strukturovaný závěr s formativním hodnocením se vyskytl ojediněle. Didaktická technika byla účelně využívána učiteli ve třech čtvrtinách sledovaných hodin, v menší míře měli možnost zapojit se do těchto činností i žáci. Prostor pro zlepšení je v diferenciaci úloh a možnosti výběru úkolů s různou kognitivní náročností žáky se SVP, nadanými či motivovanými. Žáci se SVP byli individuálně podporováni především asistentkami pedagoga, které působí v polovině tříd. Efektivita činnosti závisela na úrovni jejich odborného vedení ze strany jednotlivých učitelek.

Výuka českého jazyka na prvním stupni byla kvalitní, věcně správná, bohatá svým obsahem. Žáci správně procvičovali gramatické a jazykové jevy, zaměřili se na rozšiřování slovní zásoby. Učitelky dokázaly využívat různé metody práce, zpestřit výuku formou hry a motivovat žáky k aktivnímu zapojení do činností. Podpora byla také založena na dalších pozitivních prvcích, jako např. pochvala, povzbuzení, průběžné hodnocení. Dvě třetiny hospitovaných hodin matematiky byly vhodně koncipovány. Učitelky zařadily aktivizační početní rozcvičky, byly příhodně zopakovány a upevňovány již dříve získané vědomosti. Činnosti se efektivně střídaly, většina žáků se vhodně zapojovala. V hospitovaných hodinách v oblasti Člověk a jeho svět učitelky většinou účelně využívaly již získané zkušenosti a znalosti žáků, dávaly všem dostatečný prostor pro plnění zadaných úkolů. Metoda řízeného rozhovoru dokázala žáky namotivovat.

Ve výuce anglického jazyka na obou stupních školy učitelky účelnými formami podporovaly vyjadřování a myšlení v cizím jazyce a mimo jiné využívaly vhodně mezipředmětové

vztahy. Žáci byli účelně motivováni ke komunikaci v cizím jazyce. Učitelé dbali na systematické osvojování slovní zásoby a správnou výslovnost. Velmi přínosná je výuka s rodilou mluvčí.

Sledovaná výuka humanitních předmětů na druhém stupni byla dobře připravená, patričně strukturovaná, avšak s převládající pasivní účastí žáků a dominantním působením vyučujících, chyběla účinná pozitivní motivace. Ve třetině sledovaných hodin byla vhodně využita on-line aplikace ke zjištění dosažené úrovně daných dovedností s okamžitým vyhodnocením a účelným poskytnutím zpětné vazby. Pouze zcela výjimečně se ve výuce objevily kreativní neotřelé nápady a inovativní prvky.

V přírodovědných předmětech na druhém stupni vyučující vhodně navazovali na již získané zkušenosti a znalosti žáků. Ti patričně odpovídali na dotazy a věcně diskutovali. Žádoucí badatelská činnost se však vyskytovala minimálně, stejně jako podpora čtenářské gramotnosti. Ke kritickému myšlení a schopnosti využívat další zdroje vyhledávání informací byli žáci vedeni jen ojedinelé.

Ve školní družině vychovatelky střídaly řízené a spontánní aktivity, velký důraz byl kladen především na podporu pohybových aktivit a zájmu o sport. Dostatečně nebyly využívány metody a formy práce zaměřené na rozvoj širokého spektra schopností a dovedností účastníků. Plnohodnotné naplnění výchovně vzdělávacích cílů bylo v době inspekční činnosti omezeno nevhodnou organizací vzdělávání. Příjemná atmosféra ve školní družině i školním klubu pozitivně ovlivňovala účastníky. Aktivity školního klubu jsou vhodně doplňovány činnostmi zájmových kroužků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola využívá interní i externí prostředky pro posuzování kvality vzdělávání. Významným zdrojem jsou informace získané z četné hospitační činnosti ze strany ředitelky. K dalším formám hodnocení patří čtvrtletní práce, referáty a výstupy z projektů. Klíčové kompetence žáků 9. ročníku jsou ověřovány prostřednictvím absolventské práce a její veřejné prezentace. V průběhu i výsledcích vzdělávání se projevuje absence jednotného hodnotícího systému, který by umožnil sledovat postupný individuální rozvoj klíčových kompetencí u všech žáků.

Při testování externí firmou ve školním roce 2022/2023 žáci 9. ročníku v českém jazyce a matematice dosáhli mírně podprůměrných výsledků. Bylo zjištěno, že studijní potenciál žáků školy v českém jazyce je využíván optimálně, v matematice je využíván nedostatečně. Ve výše uvedeném školním roce byly výsledky z pohledu úspěšnosti žáků při konání jednotné přijímací zkoušky průměrné.

Na prvním stupni ve školním roce 2022/2023 bylo hodnoceno stupněm „prospěl s vyznamenáním“ 83 % žáků, na druhém stupni již pouze 43 %, neprospělo pět žáků. Škola v minulých letech poskytovala pravidelně žákům ohroženým školním neúspěchem doučování, pro něž účelně využila finanční prostředky z *Národního plánu obnovy*. Ve školním roce 2023/2024 není doučování poskytováno systematicky. Mezi rizikové předměty s ohledem na hodnocení patří český jazyk, matematika a cizí jazyky. Přejít z prvního na druhý stupeň školy je plynulý. Ke zhoršení prospěchu dochází často ve vyšších ročnících, ve druhém pololetí školního roku 2022/2023 na vysvědčení bylo stupněm „dostatečný“ hodnoceno více než 30 % žáků 7. až 9. ročníku. Stejně zjištění bylo zaznamenáno již při předchozí inspekční činnosti v roce 2017.

Škola vytváří žákům vhodné podmínky pro aktivní zapojení do soutěží s ohledem na jejich individuální předpoklady, dosahované výsledky pravidelně oceňuje. Pozitivní výchovná

opatření udělená ve školním roce 2022/2023 mírně převažovala nad počtem uložených kázeňských opatření. Dodržování třídních pravidel, zařazování preventivních programů a podpora zdravého způsobu života do výuky aktivně napomáhají prevenci rizikového chování. Příležitostí ke zlepšení v této oblasti je začlenění třídnických hodin mezi pravidelné aktivity směřující ke stmelování třídních kolektivů. Efektivní pro sociální a osobnostní rozvoj žáků jsou pravidelně realizované adaptační pobyty či pobyty v přírodě.

Získávání a vyhodnocování informací o úspěšnosti absolventů školy v dalším vzdělávání nebo profesionálním životě je založeno na individuálních sděleních některých bývalých žáků.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání jsou v souladu s cíli stanovenými příslušným ŠVP. Vychovatelky všechny účastníky náležitě motivují. Žádoucí je užší propojení základního a zájmového vzdělávání.

Závěry

Vývoj školy

- Nárůst počtu tříd i žáků.
- Výrazné zlepšení materiálních podmínek.
- Odklon od výuky matematiky metodou prof. Hejného.
- Přetrvání nižší míry diferenciací učiva pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zlepšení individuálního přístupu k těmto žákům především vzhledem k nárůstu počtu asistentů pedagoga.

Silné stránky

Základní škola

- Účelný systém podpory začínajících a odborně nekvalifikovaných učitelů. (2.3)
- Kvalitní materiální zabezpečení s pozitivním vlivem na průběh vzdělávání. (2.4)

Školní družina / školní klub

- Materiální podmínky umožňující plnohodnotné naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu pro zájmové vzdělávání (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Nižší míra využívání prvků činnostního učení, kreativity i aktivit pro rozvoj kritického myšlení. (4.2)
- Chybějící diferenciací obsahu vzdělávání zejména vzhledem k nadaným žákům. (4.3)

Školní družina / školní klub

- Méně vhodná organizace zájmového vzdělávání s negativním dopadem do jeho průběhu. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit vnitřní informační systém.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na inovativní metody výuky spojené s kritickým myšlením, diferencovaný přístup k žákům se zdravotním postižením, z méně podnětného prostředí či k žákům nadaným, přenášet získané poznatky do výuky.
- Zlepšit řízení a organizaci zájmového vzdělávání, jeho průběh, intenzivněji propojit základní vzdělávání se zájmovým.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dokumentace ke zřízení školy – zřizovací listina, jmenování ředitelky, výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti
2. ŠVP pro základní vzdělávání a pro zájmové vzdělávání ve školní družině a školním klubu, účinné k termínu inspekční činnosti
3. Školní řád základní školy a vnitřní řady školní družiny a školního klubu, účinné k termínu inspekční činnosti
4. Záznamy z pedagogické rady za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
5. Dokumentace školního poradenského pracoviště za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
6. Školní matrika základní školy, školní družiny a školního klubu včetně údajů o prospěchu žáků a dokladů o přijímání žáků a účastníků ke vzdělávání, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
7. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce za školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
8. Evaluační materiály (hospitační záznamy, absolventské práce, vyhodnocení externího testování), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
10. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-708/17-S, z 3. 4. 2017
11. Koncepce školy na období 2019–2024
12. Webové stránky školy www.zsvelkyosek.cz
13. Školní bulletin

14. Personální dokumentace vedená ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
15. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
16. Ekonomická dokumentace (účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2022, finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, závazné ukazatele rozpočtu za rok 2022 a 2023)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Stanislava Matulová, školní inspektorka

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

24. 11. 2023